

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ένατο τμήμα)

της 15ης Μαρτίου 2018*

«Σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Διαδικασία για την κήρυξη ακυρότητας – Εικονιστικό σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης La Mafia SE SIENTA A LA MESA – Απόλυτος λόγος απαραδέκτου – Αντίθεση προς τη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη – Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού (ΕΚ) 207/2009 [νυν άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1001]»

Στην υπόθεση T-1/17,

La Mafia Franchises, SL, με έδρα τη Σαραγόσα (Ισπανία), εκπροσωπούμενη από τον I. Sempere Massa, δικηγόρο,

προσφεύγουσα,

κατά

Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO), εκπροσωπούμενου από τον A. Folliard-Monguiral,

καθού,

αντίδικος στη διαδικασία ενώπιον του τμήματος προσφυγών του EUIPO και παρεμβαίνουσα ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου:

Ιταλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον D. Del Gaizo, avvocato dello Stato,

με αντικείμενο προσφυγή κατά της αποφάσεως του πρώτου τμήματος προσφυγών του EUIPO της 27ης Οκτωβρίου 2016 (υπόθεση R 803/2016-1), σχετικά με διαδικασία για την κήρυξη ακυρότητας μεταξύ της Ιταλικής Δημοκρατίας και της La Mafia Franchises,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. Gervasoni, πρόεδρο, L. Madise και R. da Silva Passos (εισηγητή), δικαστές,

γραμματέας: I. Dragan, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη το δικόγραφο της προσφυγής που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 2 Ιανουαρίου 2017,

έχοντας υπόψη το υπόμνημα αντικρούσεως του EUIPO που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 7 Απριλίου 2017,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

έχοντας υπόψη το υπόμνημα αντικρούσεως της Ιταλικής Δημοκρατίας που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 6 Απριλίου 2017,

κατόπιν της συνεδριάσεως της 22ας Νοεμβρίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Στις 30 Νοεμβρίου 2006, η La Honorable Hermandad, SL, την οποία διαδέχθηκε η προσφεύγουσα La Mafia Franchises, SL, υπέβαλε αίτηση καταχώρισεως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO), δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε [αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το [σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης] (ΕΕ 2009, L 78, σ. 1), ο οποίος στη συνέχεια τροποποιήθηκε και αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2017, για το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ 2017, L 154, σ. 1)].
- 2 Το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση είναι το ακόλουθο εικονιστικό σήμα:

- 3 Οι υπηρεσίες και τα προϊόντα για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση του σήματος εμπίπτουν στις κλάσεις 25, 35 και 43, κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας, της 15ης Ιουνίου 1957, για τη διεθνή ταξινόμηση των προϊόντων και των υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση σημάτων, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί, και αντιστοιχούν, για καθεμία από τις κλάσεις αυτές, στην ακόλουθη περιγραφή:
 - κλάση 25: «Υποδήματα (εκτός των ορθοπεδικών υποδημάτων), είδη ενδύσεως, μπλουζάκια, πηλίκια»·

- κλάση 35: «Συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της διοίκησης και οργάνωσης επιχειρήσεων, υποστήριξη της διοίκησης επιχειρήσεων, παροχή συμβουλών για τη διοίκηση επιχειρήσεων, συμβουλευτικές υπηρεσίες σχετικές με τη διοίκηση επιχειρήσεων, υποστήριξη της εμπορικής εκμετάλλευσης επιχείρησης υπό καθεστώς δικαιόχρησης (franchise), διαφημιστικές υπηρεσίες, υπηρεσίες για τη δημιουργία δικτύων δικαιόχρησης στον τομέα τροφίμων και ποτών και καφέ-εστιατορίων»·
 - κλάση 43: «Υπηρεσίες παροχής τροφίμων και ποτών, μπαρ, καφετέριες, καφέ-εστιατόρια».
- 4 Η αίτηση καταχώρισης σήματος δημοσιεύθηκε στο *Δελτίο κοινοτικών σημάτων* αριθ. 24/2007 της 11ης Ιουνίου 2007. Το σήμα αυτό καταχωρίστηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2007 με αριθμό 5510921.
 - 5 Στις 23 Ιουλίου 2015, η Ιταλική Δημοκρατία κατέθεσε ενώπιον του EUIPO αίτηση για την κήρυξη της ακυρότητας του σήματος αυτού σε σχέση με όλες τις υπηρεσίες και τα προϊόντα για τα οποία είχε καταχωρισθεί.
 - 6 Ο λόγος ακυρότητας που προβλήθηκε προς στήριξη της αιτήσεως αυτής ήταν αυτός του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009 (νυν άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 2017/1001). Η Ιταλική Δημοκρατία υποστήριξε, κατ' ουσίαν, ότι το αμφισβητούμενο σήμα αντίκειται στη δημόσια τάξη και τα χρηστά ήθη, καθόσον το λεκτικό στοιχείο «mafia» παραπέμπει σε εγκληματική οργάνωση και η χρήση του εν λόγω σήματος ως δηλωτικού της αλυσίδας εστιατορίων της προσφεύγουσας, πλέον των άκρως αρνητικών συναισθημάτων που προκαλεί, έχει ως αποτέλεσμα τη «χειραγώγηση» της θετικής εικόνας της ιταλικής γαστρονομίας και την υποβάθμιση της αρνητικής έννοιας του στοιχείου αυτού.
 - 7 Με απόφαση της 3ης Μαρτίου 2016, το τμήμα ακυρώσεων δέχθηκε την αίτηση για την κήρυξη ακυρότητας.
 - 8 Στις 29 Απριλίου 2016, η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως του τμήματος ακυρώσεων.
 - 9 Με απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2016 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), το πρώτο τμήμα προσφυγών του EUIPO επιβεβαίωσε ότι το αμφισβητούμενο σήμα προσέβαλε τη δημόσια τάξη και απέρριψε την προσφυγή.
 - 10 Το τμήμα προσφυγών διευκρίνισε, καταρχάς, ότι η αντίθεση του αμφισβητούμενου σήματος προς τη δημόσια τάξη και τα χρηστά ήθη πρέπει να εκτιμηθεί βάσει της αντιλήψεως του ενδιαφερόμενου κοινού στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε τμήμα της, δεδομένου ότι η καταχώριση του σήματος πρέπει να ακυρώνεται ακόμη και αν συντρέχει λόγος ακυρότητας μόνο σε τμήμα της Ένωσης.
 - 11 Το τμήμα προσφυγών έκρινε, στη συνέχεια, ότι το λεκτικό στοιχείο «la mafia» αποτελεί το κυρίαρχο στοιχείο του αμφισβητούμενου σήματος, λαμβανομένων υπόψη του μεγέθους και της θέσεώς του στο σήμα αυτό. Το τμήμα προσφυγών υπογράμμισε ότι η Μαφία είναι εγκληματική οργάνωση, η οποία διώκεται από την Ιταλική Κυβέρνηση βάσει ειδικής νομοθεσίας και μέτρων εφαρμογής. Περαιτέρω, το τμήμα προσφυγών υπενθύμισε ότι ο αγώνας κατά του οργανωμένου εγκλήματος αποτελεί επίσης βασικό σκοπό των θεσμικών οργάνων της Ένωσης. Το τμήμα προσφυγών διευκρίνισε ακόμη ότι το EUIPO, ως οργανισμός της Ένωσης, οφείλει να τηρεί αυστηρή στάση σε υποθέσεις που παραβιάζουν βασικές αρχές και αξίες της ευρωπαϊκής κοινωνίας και, συνεπώς, πρέπει, σε περίπτωση αντίθεσης προς τη δημόσια τάξη και τα χρηστά ήθη, να αρνείται την καταχώριση κάθε σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης το οποίο θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι υποστηρίζει ή ωφελεί μια εγκληματική οργάνωση. Κατόπιν της εξετάσεως αυτής, το τμήμα προσφυγών έκρινε, αφενός, ότι το αμφισβητούμενο σήμα προβάλλει προδήλως την εγκληματική οργάνωση που είναι γνωστή με την

ονομασία Μαφία και, αφετέρου, ότι το σύνολο των λεκτικών στοιχείων του αμφισβητούμενου σήματος μεταδίδει μήνυμα ανοχής και εξοικείωσης με το λεκτικό στοιχείο «mafia», με αποτέλεσμα να στρεβλώνει τη βαρύτητα του στοιχείου αυτού.

- 12 Τέλος, το τμήμα προσφυγών επιβεβαίωσε ότι το αμφισβητούμενο σήμα δεν χρήζει προστασίας από το EUIPO και ότι το συμπέρασμα αυτό δεν μπορεί να μεταβληθεί ούτε από το γεγονός ότι το λεκτικό στοιχείο «mafia» έχει συχνά χρησιμοποιηθεί στη λογοτεχνία και στον κινηματογράφο ούτε από το γεγονός ότι έχουν καταχωρισθεί από το EUIPO άλλα σήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που περιέχουν το ίδιο λεκτικό στοιχείο.

Αιτήματα των διαδίκων

- 13 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·
 - να αναγνωρίσει το κύρος του αμφισβητούμενου σήματος·
 - να καταδικάσει το EUIPO στα δικαστικά έξοδα.
- 14 Το EUIPO και η Ιταλική Δημοκρατία ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή·
 - να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

Επί του παραδεκτού των στοιχείων που υποβλήθηκαν για πρώτη φορά ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου

- 15 Το EUIPO αμφισβητεί το παραδεκτό των παραρτημάτων A.7, A.8 και A.9 του δικογράφου της προσφυγής, καθώς και το παραδεκτό εικόνων και συνδέσμων που περιλαμβάνονται στα σημεία 44, 46 και 54 του εν λόγω δικογράφου και παραπέμπουν σε διαδικτυακούς τόπους. Συγκεκριμένα, υποστηρίζει ότι τα στοιχεία αυτά δεν υποβλήθηκαν σε κανένα στάδιο της διαδικασίας ενώπιον του EUIPO.
- 16 Πρέπει, συναφώς, να επισημανθεί ότι, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού που επιδιώκει η προσφυγή του άρθρου 65 του κανονισμού 207/2009 (νυν άρθρο 72 του κανονισμού 2017/1001), το Γενικό Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να επανεξετάσει, στο πλαίσιο μιας τέτοιας προσφυγής, τα πραγματικά περιστατικά υπό το πρίσμα εγγράφων που υποβάλλονται για πρώτη φορά ενώπιόν του [βλ. συναφώς, αποφάσεις της 24ης Νοεμβρίου 2005, Sadas κατά ΓΕΕΑ – LTJ Diffusion (ARTHUR ET FELICIE), T-346/04, EU:T:2005:420, σκέψη 19, και της 9ης Φεβρουαρίου 2017, International Gaming Projects κατά EUIPO – adp Gauselmann (TRIPLE EVOLUTION), T-82/16, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:66, σκέψη 16].
- 17 Εν προκειμένω, και όπως παραδέχθηκε η προσφεύγουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, τα στοιχεία που παρατίθενται στη σκέψη 15 ανωτέρω υποβλήθηκαν για πρώτη φορά στο πλαίσιο της προσφυγής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Τα στοιχεία αυτά πρέπει, συνεπώς, να απορριφθούν ως απαράδεκτα, χωρίς να είναι αναγκαίο να εξεταστεί η αποδεικτική ισχύς τους.

Επί της ουσίας

- 18 Προς στήριξη της προσφυγής της, η προσφεύγουσα προβάλλει έναν μόνο λόγο, ο οποίος στηρίζεται σε παράβαση του άρθρου 52, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009 [νυν άρθρο 59, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 2017/1001], σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του εν λόγω κανονισμού.
- 19 Με τον λόγο αυτό, η προσφεύγουσα υποστηρίζει, καταρχάς, ότι ούτε η γνωστή ως Μαφία οργάνωση ούτε τα μέλη αυτής περιλαμβάνονται στον κατάλογο των τρομοκρατικών οργάνωσεων και προσώπων του παραρτήματος της κοινής θέσεως 2001/931/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 27ης Δεκεμβρίου 2001, για την εφαρμογή ειδικών μέτρων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ 2001, L 344, σ. 93), τον οποίο αναφέρουν οι κατευθυντήριες γραμμές του EUIPO για τις πρακτικές εξετάσεως ως χαρακτηριστική περίπτωση που εμπίπτει στην προβλεπόμενη στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009 απαγόρευση καταχωρήσεως σημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αντίκεινται στη δημόσια τάξη.
- 20 Στη συνέχεια, η προσφεύγουσα εκτιμά ότι, σύμφωνα με την πρακτική του EUIPO και τη νομολογία, ένα σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να εξετάζεται συνολικώς. Το γεγονός ότι το αμφισβητούμενο σήμα περιέχει το λεκτικό στοιχείο «mafia» δεν αρκεί, κατά την άποψή της, για τη συναγωγή του συμπεράσματος ότι ο μέσος καταναλωτής το εκλαμβάνει ως σήμα που επιδιώκει την προβολή ή υποστήριξη της συγκεκριμένης εγκληματικής οργάνωσης. Αντιθέτως, από τα υπόλοιπα στοιχεία που απαρτίζουν το σήμα αυτό συνάγεται μάλλον ότι τούτο γίνεται αντιληπτό ως ένα είδος παρωδίας ή παραπομπής στις ταινίες της σειράς «Ο Νονός».
- 21 Επιπροσθέτως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που προσδιορίζονται από το αμφισβητούμενο σήμα δεν είναι υπηρεσίες «επικοινωνιακού χαρακτήρα», δηλαδή υπηρεσίες με τις οποίες επιδιώκεται η μετάδοση ενός μηνύματος σε τρίτους. Συνεπώς, η καταχώριση του αμφισβητούμενου σήματος δεν είχε ως σκοπό να προσβάλει, να σοκάρει ή να θίξει. Το ευρύ κοινό αντιλαμβάνεται, αντιθέτως, ότι το αμφισβητούμενο σήμα καταχωρίστηκε για να προσδιορίσει μια αλυσίδα εστιατορίων με κεντρική ιδέα η οποία δεν παραπέμπει σε εγκληματική οργάνωση αλλά στις ταινίες της σειράς «Ο Νονός» και, ειδικότερα, στις αξίες της οικογένειας και συντροφικότητας που προβάλλουν οι ταινίες αυτές.
- 22 Τέλος, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι ένας μεγάλος αριθμός σημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιταλικών σημάτων που περιέχουν τον όρο «mafia» έχουν καταχωρισθεί νομίμως και παράγουν έννομα αποτελέσματα. Η προσφεύγουσα επικαλείται, μεταξύ άλλων, ως παράδειγμα, δύο αποφάσεις του τμήματος προσφυγών του EUIPO, οι οποίες εμφανίζουν κατά την άποψή της αναλογίες με την υπό κρίση υπόθεση, και συγκεκριμένα την απόφαση της 13ης Ιανουαρίου 2012 στην υπόθεση R 1224/2011-4, σχετικά με την αίτηση καταχωρίσεως του σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης MAFIA II, και την απόφαση της 7ης Μαΐου 2015 στην υπόθεση R 2822/2014-5, σχετικά με την αίτηση καταχωρίσεως του σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης CONTRA-BANDO.
- 23 Το EUIPO και η Ιταλική Δημοκρατία αμφισβητούν καθένα από τα επιχειρήματα αυτά.
- 24 Πρέπει, καταρχάς, να υπομνησθεί ότι, κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009, σε συνδυασμό με το άρθρο 52, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού αυτού, τα σήματα που αντίκεινται στη δημόσια τάξη ή στα χρηστά ήθη κηρύσσονται άκυρα.
- 25 Το γενικό συμφέρον επί του οποίου εδράζεται ο συγκεκριμένος απόλυτος λόγος απαραδέκτου έγκειται στο να αποφεύγεται η καταχώριση σημείων τα οποία θα προσέβαλλαν τη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη στο πλαίσιο της χρήσεώς τους εντός του εδάφους της Ένωσης [αποφάσεις της 20ής Σεπτεμβρίου 2011, Couture Tech κατά ΓΕΕΑ (Απεικόνιση του σοβιετικού εμβλήματος), T-232/10, EU:T:2011:498, σκέψη 29, και της 26ης Σεπτεμβρίου 2014, Brainlab κατά ΓΕΕΑ (Curve), T-266/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:836, σκέψη 13]. Η καταχώριση ενός σήματος ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

προσक्रούει στον συγκεκριμένο απόλυτο λόγο απαραδέκτου ιδίως εάν αυτό είναι ιδιαιτέρως προσβλητικό [βλ., συναφώς, απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2011, PAKI Logistics κατά ΓΕΕΑ (PAKI), T-526/09, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2011:564, σκέψη 12].

- 26 Η εκτίμηση ότι συντρέχει ο λόγος απαραδέκτου του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009 δεν μπορεί να στηριχθεί στην αντίληψη τμήματος του ενδιαφερόμενου κοινού που δεν σοκάρεται από τίποτε, ούτε στην αντίληψη τμήματος του ενδιαφερόμενου κοινού που μπορεί να προσβληθεί πολύ εύκολα, αλλά πρέπει να βασίζεται στα κριτήρια ενός συνετού προσώπου με ευαισθησία και ανεκτικότητα μεσαίου επιπέδου [βλ., συναφώς, αποφάσεις της 5ης Οκτωβρίου 2011, PAKI, T-526/09, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2011:564, σκέψη 12, της 9ης Μαρτίου 2012, Cortés del Valle López κατά ΓΕΕΑ (¿Que buen u ye! HJOPUTA), T-417/10, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2012:120, σκέψη 21, και της 14ης Νοεμβρίου 2013, Etag Trade Mark Company κατά ΓΕΕΑ (FICKEN LIQUORS), T-54/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:593, σκέψη 21].
- 27 Επίσης, ενδιαφερόμενο κοινό, κατά την εξέταση του λόγου απαραδέκτου του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009, δεν μπορεί να είναι μόνον το κοινό στο οποίο άμεσα απευθύνονται οι υπηρεσίες και τα προϊόντα για τα οποία ζητείται η καταχώριση. Συγκεκριμένα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι τα σημεία που καλύπτονται από τον συγκεκριμένο λόγο απαραδέκτου δεν θα σοκάρουν μόνον το κοινό στο οποίο απευθύνονται τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που προσδιορίζονται από το σημείο, αλλά και άλλα πρόσωπα τα οποία ενδέχεται να αντικρίσουν το σημείο αυτό στην καθημερινότητά τους, χωρίς να ενδιαφέρονται συγκεκριμένα για τα εν λόγω προϊόντα και υπηρεσίες [βλ. αποφάσεις της 14ης Νοεμβρίου 2013, Etag Trade Mark Company κατά ΓΕΕΑ (FICKEN), T-52/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:596, σκέψη 19 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 26ης Σεπτεμβρίου 2014, Curve, T-266/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:836, σκέψη 19 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία].
- 28 Πρέπει, επίσης, να υπομνησθεί ότι το ενδιαφερόμενο κοινό εντός της Ένωσης βρίσκεται, εξ ορισμού, στο έδαφος κράτους μέλους και ότι τα σημεία που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ότι αντίκεινται στη δημόσια τάξη ή στα χρηστά ήθη δεν είναι τα ίδια σε όλα τα κράτη μέλη, ιδίως για γλωσσικούς, ιστορικούς, κοινωνικούς ή πολιτιστικούς λόγους (βλ., συναφώς, απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2011, Απεικόνιση του σοβιετικού εμβλήματος, T-232/10, EU:T:2011:498, σκέψεις 31 έως 33).
- 29 Επομένως, για την εφαρμογή του απόλυτου λόγου απαραδέκτου του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όχι μόνον οι κοινές στο σύνολο των κρατών μελών της Ένωσης περιστάσεις, αλλά και οι προσιδιάζουσες σε κατ' ιδίαν κράτη μέλη περιστάσεις που δύνανται να επηρεάσουν την αντίληψη του ευρισκόμενου στο έδαφος των εν λόγω κρατών ενδιαφερόμενου κοινού (απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2011, Απεικόνιση του σοβιετικού εμβλήματος, T-232/10, EU:T:2011:498, σκέψη 34).
- 30 Εν προκειμένω, πρώτον, πρέπει να σημειωθεί ότι, όπως επισήμανε και το τμήμα προσφυγών στο σημείο 24 της προσβαλλομένης αποφάσεως, το αμφισβητούμενο σήμα είναι ένα σύνθετο σήμα αποτελούμενο από μαύρο φόντο σε σχήμα τετραγώνου, στο εσωτερικό του οποίου περιέχονται τα λεκτικά στοιχεία «la mafia» και «se sienta a la mesa», γραμμένα σε λευκό χρώμα και συνοδευόμενα σε δεύτερο πλάνο από την απεικόνιση ενός κόκκινου τριαντάφυλλου.
- 31 Το λεκτικό στοιχείο «la mafia», τόσο λόγω του χώρου που καταλαμβάνει όσο και λόγω της κεντρικής θέσεώς του στο αμφισβητούμενο σήμα, αποσπάται από τα υπόλοιπα στοιχεία. Ειδικότερα, το άλλο λεκτικό στοιχείο «se sienta a la mesa» έχει δευτερεύουσα θέση, καθόσον τίθεται κάτω από το λεκτικό στοιχείο «la mafia» και αναγράφεται με πολύ μικρότερους χαρακτήρες. Το ίδιο ισχύει και για το κόκκινο τριαντάφυλλο που εμφανίζεται σε δεύτερο πλάνο πίσω από το λεκτικό στοιχείο «la mafia».
- 32 Συνεπώς, το τμήμα προσφυγών επισήμανε, χωρίς να υποπέσει σε πλάνη, στο σημείο 25 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι το λεκτικό στοιχείο «la mafia» ήταν κυρίαρχο στο αμφισβητούμενο σήμα.

- 33 Δεύτερον πρέπει, καταρχάς, να απορριφθεί το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η Μαφία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των τρομοκρατικών οργανώσεων που περιλαμβάνονται στην κοινή θέση 2001/931, στην οποία παραπέμπουν οι κατευθυντήριες γραμμές του EUIPO για τις πρακτικές εξετάσεως (μέρος Β, τμήμα 4).
- 34 Συγκεκριμένα, από το άρθρο 1 της κοινής θέσεως 2001/931 προκύπτει ότι ο κατάλογος του παραρτήματός της αναφέρει μόνον πρόσωπα, ομάδες και οντότητες που ενέχονται σε τρομοκρατικές πράξεις. Ο κατάλογος αυτός δεν έχει ως σκοπό να απαριθμήσει τα πρόσωπα, τις ομάδες και τις οντότητες που ενέχονται σε άλλου είδους εγκληματικές δραστηριότητες, των οποίων η μνεία σε σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση μπορεί επίσης να δικαιολογήσει την εφαρμογή του απόλυτου λόγου απαραδέκτου του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009. Εξάλλου, και από το γράμμα του αποσπάσματος που παραπέμπει στην κοινή θέση 2001/931 και περιέχεται στις κατευθυντήριες γραμμές του EUIPO για τις πρακτικές εξετάσεως προκύπτει ότι το EUIPO φρόντισε να υπογραμμίσει τον ενδεικτικό χαρακτήρα των παραδειγμάτων που παρέχουν οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές για τον απόλυτο λόγο απαραδέκτου του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009.
- 35 Στη συνέχεια πρέπει να επισημανθεί ότι είναι παγκοσμίως αντιληπτό ότι το λεκτικό στοιχείο «la mafia» παραπέμπει σε εγκληματική οργάνωση προερχόμενη από την Ιταλία, της οποίας οι δραστηριότητες εκτείνονται και σε άλλα κράτη πέραν της Ιταλικής Δημοκρατίας, μεταξύ άλλων και εντός της Ένωσης. Είναι, επίσης, παγκοίνως γνωστό ότι, όπως αποφάνθηκε το τμήμα προσφυγών στο σημείο 26 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η συγκεκριμένη εγκληματική οργάνωση καταφεύγει σε εκφοβισμό, χρήση σωματικής βίας και δολοφονίες προκειμένου να προωθήσει τις δραστηριότητές της, στις οποίες περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η παράνομη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, η παράνομη διακίνηση όπλων, η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και η διαφθορά.
- 36 Το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι τέτοιου είδους εγκληματικές δραστηριότητες παραβιάζουν αυτές καθαυτές τις αξίες στις οποίες στηρίζεται η Ένωση, και ειδικότερα τις αξίες του σεβασμού της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και της ελευθερίας, που προβλέπουν το άρθρο 2 ΣΕΕ και τα άρθρα 2, 3 και 6 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι αξίες αυτές είναι αδιαίρετες και συνιστούν την πνευματική και ηθική κληρονομιά της Ένωσης. Περαιτέρω, το οργανωμένο έγκλημα και οι δραστηριότητες που παρατίθενται στη σκέψη 35 ανωτέρω εντάσσονται στους τομείς της ιδιαιτέρως σοβαρής εγκληματικότητας με διασυνοριακή διάσταση, στους οποίους προβλέπεται από το άρθρο 83 ΣΛΕΕ η παρέμβαση του νομοθέτη της Ένωσης. Επομένως, όπως υπογραμμίζουν το EUIPO και η Ιταλική Δημοκρατία, καταβάλλονται πολλές προσπάθειες και διατίθενται πολλοί πόροι για την καταπολέμηση της Μαφίας, όχι μόνον από την Ιταλική Κυβέρνηση αλλά και σε ενωσιακό επίπεδο, καθόσον το οργανωμένο έγκλημα συνιστά σοβαρή απειλή για την ασφάλεια σε ολόκληρη την Ένωση.
- 37 Τέλος, το λεκτικό στοιχείο «la mafia» εκλαμβάνεται ιδιαιτέρως αρνητικά στην Ιταλία, λόγω των σοβαρών επιπτώσεων που έχει εδώ και πολλές δεκαετίες η δράση αυτής της εγκληματικής οργανώσεως στην ασφάλεια και στη σταθερότητα του συγκεκριμένου κράτους μέλους. Η σημασία που προσδίδει η Ιταλία στην καταπολέμηση της Μαφίας καταδεικνύεται από τις ισχύουσες στο εν λόγω κράτος μέλος ποινικές διατάξεις, τις οποίες επικαλούνται το EUIPO και η Ιταλική Δημοκρατία και οι οποίες αφορούν συγκεκριμένα τη συμμετοχή στην οργάνωση αυτή ή την υποστήριξή της. Η σημασία της καταπολεμήσεως της Μαφίας στην Ιταλία επιρρωννύεται και από την παρουσία εντός του εν λόγω κράτους μέλους πολλών δημόσιων οργανισμών με ειδική αποστολή την παρακολούθηση και εξάλειψη των παράνομων δραστηριοτήτων της Μαφίας καθώς και ιδιωτικών ενώσεων για την παροχή βοήθειας στα θύματα της οργανώσεως αυτής.
- 38 Συνεπώς, το τμήμα προσφυγών έκρινε ορθώς ότι το λεκτικό στοιχείο «la mafia» του αμφισβητούμενου σήματος φέρνει προδήλως στο νου του ενδιαφερόμενου κοινού την ονομασία μιας εγκληματικής οργανώσεως που ευθύνεται για ιδιαιτέρως σοβαρές προσβολές της δημόσιας τάξης.

- 39 Τρίτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι το ενδιαφερόμενο κοινό δεν θεωρεί ότι το αμφισβητούμενο σήμα προβάλλει καθ' οιονδήποτε τρόπο την εγκληματική δράση της Μαφίας, στο μέτρο που η οργάνωση αυτή έχει αποτελέσει θέμα πολλών έργων λογοτεχνίας και κινηματογραφικών ταινιών. Προσθέτει δε ότι η καταχώριση του αμφισβητούμενου σήματος δεν είχε ως σκοπό να σοκάρει ή να προσβάλει, καθόσον τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που προσδιορίζει το σήμα αυτό δεν προορίζονται για τη μετάδοση μηνύματος σε τρίτους, αλλά επεδίωκε μόνο να παραπέμψει στην κινηματογραφική ταινία «Ο Νονός». Η προσφεύγουσα διευκρινίζει ότι το θέμα που αποτελεί την κεντρική ιδέα των εστιατορίων της είναι η ταινία αυτή και ότι το αμφισβητούμενο σήμα έχει αποκτήσει φήμη στην Ισπανία.
- 40 Συναφώς πρέπει, καταρχάς, να υπογραμμιστεί ότι, όταν ένα σημείο έχει ιδιαίτερος προκλητικό ή προσβλητικό χαρακτήρα, πρέπει να θεωρείται ότι αντίκειται στη δημόσια τάξη ή στα χρηστά ήθη, ανεξαρτήτως των προϊόντων και υπηρεσιών για τα οποία έχει καταχωρισθεί (βλ., συναφώς, απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2011, PAKI, T-526/09, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2011:564, σκέψη 15). Εξάλλου, από τη συνδυασμένη ερμηνεία των διαφόρων εδαφίων του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009 (νυν άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 2017/1001) προκύπτει ότι τα εδάφια αυτά αφορούν τις εγγενείς ιδιότητες του επίμαχου σήματος και όχι περιστάσεις συνδεδεμένες με τη συμπεριφορά του προσώπου που ζητεί την καταχώριση του σήματος [αποφάσεις της 9ης Απριλίου 2003, Durferrit κατά ΓΕΕΑ – Kolene (NU-TRIDE), T-224/01, EU:T:2003:107, σκέψη 76, και της 13ης Σεπτεμβρίου 2005, Sportwetten κατά ΓΕΕΑ – Intertops Sportwetten (INTERTOPS), T-140/02, EU:T:2005:312, σκέψη 28].
- 41 Συνεπώς, αφενός, το γεγονός ότι η καταχώριση του αμφισβητούμενου σήματος δεν είχε ως σκοπό να σοκάρει ή να προσβάλει, αλλά μόνον να υπαινιχθεί την κινηματογραφική ταινία «Ο Νονός» δεν ασκεί επιρροή στην αρνητική αντίληψη που έχει το ενδιαφερόμενο κοινό για το σήμα αυτό. Εξάλλου, κανένα στοιχείο του αμφισβητούμενου σήματος δεν υπαινίσσεται άμεσα την ταινία αυτή.
- 42 Αφετέρου, η φήμη που έχει αποκτήσει το αμφισβητούμενο σήμα και το θέμα που αποτελεί την κεντρική ιδέα των εστιατορίων της προσφεύγουσας και τα συσχετίζει με την κινηματογραφική ταινία «Ο Νονός» δεν αποτελούν εγγενείς ιδιότητες του αμφισβητούμενου σήματος και είναι, συνεπώς, άνευ σημασίας όσον αφορά την εκτίμηση εάν το αμφισβητούμενο σήμα αντίκειται στη δημόσια τάξη.
- 43 Περαιτέρω, είναι σύνηθες ορισμένα λογοτεχνικά ή κινηματογραφικά έργα να σοκάρουν ή να προσβάλλουν το κοινό ή τμήμα αυτού με τη χρήση και προβολή των θεμάτων που πραγματεύονται (βλ., συναφώς, απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2013, FICKEN LIQUORS, T-54/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:593, σκέψη 33). Το γεγονός ότι υπάρχουν πολλά βιβλία και ταινίες με θέμα τη Μαφία ουδόλως μπορεί να μεταβάλει την αντίληψη σχετικά με τα αδικήματα που έχει διαπράξει η οργάνωση αυτή.
- 44 Τέλος, όπως υπογραμμίζει κατ' ουσίαν το EUIPO με το υπόμνημά του αντικρούσεως, το κόκκινο τριαντάφυλλο που απεικονίζεται στο αμφισβητούμενο σήμα μπορεί να εκληφθεί από μεγάλο τμήμα του ενδιαφερόμενου κοινού ως σύμβολο αγάπης ή πνεύματος ομόνοιας, σε αντίθεση προς τη βία που χαρακτηρίζει τις πράξεις της Μαφίας.
- 45 Η αντίθεση αυτή επιτείνεται από τη φράση «se sienta a la mesa», την οποία περιέχει το αμφισβητούμενο σήμα. Πράγματι, η φράση αυτή σημαίνει «κάθεται στο τραπέζι» στην ισπανική γλώσσα και μπορεί να εκληφθεί από μεγάλο τμήμα του κοινού που καταλαβαίνει τη γλώσσα αυτή ως παρότρυνση συμμετοχής σε γεύμα. Συνεπώς, ο συσχετισμός της Μαφίας με ιδέες συντροφικότητας και χαλάρωσης που πηγάζουν από τη συμμετοχή σε γεύμα συμβάλλει στην υποβάθμιση των παράνομων δραστηριοτήτων αυτής της εγκληματικής οργανώσεως.

- 46 Συνεπώς, όπως υποστηρίζουν το EUIPO και η Ιταλική Δημοκρατία, ο συσχετισμός του λεκτικού στοιχείου «la mafia» με τα υπόλοιπα στοιχεία του αμφισβητούμενου σήματος ενδέχεται να δημιουργήσει μια συνολικώς θετική εικόνα της δράσεως της Μαφίας και, κατ' αυτόν τον τρόπο, να υποβαθμίσει τις εγκληματικές δραστηριότητες της οργανώσεως αυτής.
- 47 Εκ των προαναφερθέντων προκύπτει ότι το αμφισβητούμενο σήμα, εξεταζόμενο στο σύνολό του, παραπέμπει σε εγκληματική οργάνωση και δημιουργεί μια συνολικώς θετική εικόνα της οργανώσεως αυτής υποβαθμίζοντας, συνεπώς, το γεγονός ότι η εν λόγω οργάνωση παραβιάζει σοβαρά την τις θεμελιώδεις αξίες της Ένωσης που παρατίθενται στη σκέψη 36 ανωτέρω. Το αμφισβητούμενο σήμα ενδέχεται, συνεπώς, να σοκάρει ή να προσβάλλει όχι μόνον τα θύματα αυτής της εγκληματικής οργανώσεως και τις οικογένειές τους, αλλά και κάθε πρόσωπο με μέση ευαισθησία και ανεκτικότητα που αντικρίζει το εν λόγω σήμα εντός της Ένωσης.
- 48 Συνεπώς, το τμήμα προσφυγών αποφάνθηκε, χωρίς να υποπέσει σε πλάνη, ότι το αμφισβητούμενο σήμα αντίκειται στη δημόσια τάξη κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 207/2009 και, ως εκ τούτου, επιβεβαίωσε ότι το σήμα αυτό έπρεπε να κηρυχθεί άκυρο σύμφωνα με το άρθρο 52, παράγραφος 1, στοιχείο α', του εν λόγω κανονισμού.
- 49 Το συμπέρασμα αυτό δεν μπορεί να κλονιστεί από το γεγονός ότι η προσφεύγουσα επικαλείται πλείονα σήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που περιέχουν το λεκτικό στοιχείο «mafia» καθώς και των αποφάσεων MAFIA II και CONTRA-BANDO, προκειμένου να αποδείξει ότι το αμφισβητούμενο σήμα δεν αντίκειται στη δημόσια τάξη. Συγκεκριμένα, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, οι αποφάσεις που καλούνται να λάβουν τα τμήματα προσφυγών του EUIPO δυνάμει του κανονισμού 207/2009, όσον αφορά την καταχώριση σημείου ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εμπίπτουν στη σφαίρα της ασκήσεως δέσμιας αρμοδιότητας και όχι διακριτικής ευχέρειας. Επομένως, η νομιμότητα των εν λόγω αποφάσεων πρέπει να εκτιμάται αποκλειστικώς βάσει του κανονισμού αυτού και όχι βάσει προγενέστερης πρακτικής λήψεως αποφάσεων [αποφάσεις της 26ης Απριλίου 2007, Alcon κατά ΓΕΕΑ, C-412/05 P, EU:C:2007:252, σκέψη 65, και της 24ης Νοεμβρίου 2005, (ARTHUR ET FELICIE), T-346/04, EU:T:2005:420, σκέψη 71, και της 6ης Απριλίου 2017, Nanu-Nana Joachim Hoerr κατά ΓΕΕΑ – Fink (NANA FINK), T-39/16, EU:T:2017:263, σκέψη 84]. Επομένως, ούτε οι αποφάσεις του EUIPO που επικαλείται η προσφεύγουσα ούτε η εκ μέρους του καταχώριση άλλων σημάτων πέραν του αμφισβητούμενου σήματος, τα οποία επίσης περιέχουν το λεκτικό στοιχείο «mafia», αποτελούν στοιχεία ικανά να κλονίσουν την ορθότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 50 Το ίδιο ισχύει και για το γεγονός που υπογράμμισε η προσφεύγουσα ότι έχουν καταχωρισθεί στην Ιταλία πολλά σήματα τα οποία περιέχουν το λεκτικό στοιχείο «mafia». Πράγματι, το καθεστώς σημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνιστά αυτοτελές σύστημα αποτελούμενο από σύνολο κανόνων και επιδιώκει σκοπούς που προσιδιάζουν σε αυτό, η δε εφαρμογή του είναι ανεξάρτητη από κάθε εθνικό σύστημα. Κατά συνέπεια, η δυνατότητα καταχωρίσεως ενός σημείου ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να εκτιμάται μόνο βάσει της σχετικής νομοθεσίας. Το EUIPO και, ενδεχομένως, ο δικαστής της Ένωσης δεν δεσμεύονται, συνεπώς, από τις αποφάσεις που εκδίδονται σε επίπεδο κρατών μελών, μολονότι μπορούν να τις λαμβάνουν υπόψη, ακόμη και αν οι αποφάσεις αυτές εκδόθηκαν κατ' εφαρμογήν εναρμονισμένης σε ενωσιακό επίπεδο εθνικής νομοθεσίας [βλ., συναφώς, αποφάσεις της 14ης Νοεμβρίου 2013, FICKEN LIQUORS, T-54/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:593, σκέψη 46, της 15ης Ιουλίου 2015, Australian Gold κατά ΓΕΕΑ – Effect Management & Holding (HOT), T-611/13, EU:T:2015:492, σκέψη 60 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 27ης Ιουνίου 2017, Jiménez Gasalla κατά ΓΕΕΑ (B2B SOLUTIONS), T-685/16, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:438, σκέψη 41 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία]. Επομένως ούτε το EUIPO ούτε ο δικαστής της Ένωσης δεσμεύονται από εθνικές αποφάσεις περί καταχωρίσεως όπως οι αναφερόμενες από την προσφεύγουσα, πράγμα που σημαίνει ότι δεν είναι αναγκαία η εξέτασή τους [βλ., συναφώς, αποφάσεις της 12ης Φεβρουαρίου 2015, Compagnie des montres Longines, Francillon κατά ΓΕΕΑ – Cheng (B), T-505/12, EU:T:2015:95, σκέψη 86 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 27ης Ιουνίου 2017, B2B SOLUTIONS, T-685/16, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:438, σκέψη 41 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία].

- 51 Επομένως, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη χωρίς να είναι αναγκαίο να εξεταστεί, αφενός, η ένσταση της Ιταλικής Δημοκρατίας περί απαραδέκτου της προσφυγής στο σύνολό της και η ένσταση του EUIPO περί απαραδέκτου του δεύτερου σκέλους του αιτήματος αναγνώρισεως του κύρους του αμφισβητούμενου σήματος.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 52 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με τα αιτήματα του EUIPO και της Ιταλικής Δημοκρατίας.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει τη La Mafia Franchises, SL στα δικαστικά έξοδα.

Gervasoni

Madise

da Silva Passos

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 15 Μαρτίου 2018.

(υπογραφές)